

Onderwerp Spelregels Experiment Coöperatieve Wijkraad

Steller F. Brander

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 06 385 44 815 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 6562008

Datum 19-09-2017 Uw brief van Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In de Oosterparkwijk gaan we experimenteren met een Coöperatieve Wijkraad (CWR). Met deze brief houden we u op de hoogte van de vorderingen rondom dit experiment. Uw raad heeft hiermee ingestemd op 25 januari 2017. Met de Coöperatieve Wijkraad willen we een grotere legitimiteit van besluitvorming organiseren door het eigenaarschap van zowel problemen als oplossingen naar de wijk te brengen. De wijkraad is geen doel op zich. Het is een middel om het gesprek tussen wijkbewoners over keuzes in de wijk te kunnen voeren en daarover zelf te beslissen. Zo ontstaat meer betrokkenheid in de wijk.

Wijkbewoners worden geselecteerd door middel van loting, deze loting kan plaatsvinden nadat de spelregels, middels deze brief, door uw raad zijn ontvangen. Door loting neemt de diversiteit van betrokkenen in de wijk toe.

In de raad van 25 januari 2017 is toegezegd om te onderzoeken op welke manier we afspraken gaan formaliseren. Voor het komende jaar doen we dat aan de hand van spelregels. Deze vindt u in de bijlage. Doelstelling van deze spelregels is voor uw raad, voor deelnemers aan de CWR en het wijkpanel, en voor wijkbewoners duidelijkheid te scheppen over taken, samenstelling, budget, verantwoording, ondersteuning, besluitvorming en duur van het experiment. De manier van werken en het betrekken van de wijk zijn zaken waarover de CWR zelf beslist. Werkende weg kunnen deze spelregels gewijzigd en aangevuld worden, in overleg met uw raad en ons college.

We leggen op voorhand geen limiterende lijst van onderwerpen vast waarover de CWR kan beslissen. Hierover moet de CWR in samenwerking met het wijkpanel (bestaande uit 400 gelote wijkbewoners) beslissen. In de spelregels

hebben we een paar voorwaarden genoemd: onderwerpen moeten alleen betrekking hebben op de Oosterparkwijk en basisvoorzieningen worden gehandhaafd. In de toelichting wordt een aantal besluiten genoemd waarover de CWR niet kan beslissen. We vertrouwen erop dat door het transparante karakter van het experiment, het gesprek in de wijk en de aanwezigheid van een zestal raadsleden uit uw raad onderwerpen worden behandeld die er voor de wijk toe doen.

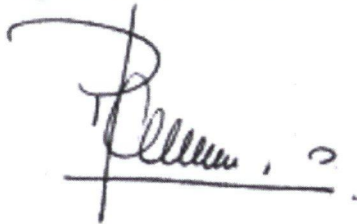
We willen graag de ruimte hebben en bieden om te experimenteren. Dit ondervonden we in de voorbereiding van het opstellen van deze spelregels. Dit is gedaan samen met een aantal leden uit uw raad die de voorbereidingen nauw volgen.

In deze spelregels vragen we uw raad om u, net als het college, in principe aan beslissingen van de CWR te committeren. Op dit moment vinden we het niet legitiem om dit formeel vast te leggen in bijvoorbeeld een verordening waarin bevoegdheden worden overgedragen. Dat doet geen recht aan het karakter van het experiment.

Na een jaar experimenteren bekijken we welke van de spelregels geformaliseerd kunnen worden. Een zestal leden uit uw raad neemt straks zitting in de CWR en kan ervaren wat werkt en wat niet werkt. Bovendien wordt het experiment onderzocht en geëvalueerd door Onderzoek & Statistiek, Bureau Intraval en de Rijksuniversiteit Groningen.

Wij vertrouwen er op u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd over de vorderingen van de Coöperatieve Wijkraad en dat uw raad, net als ons, dit experiment met vertrouwen aangaat.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter den Oudsten", with a horizontal line underneath.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter Teesink", with a horizontal line underneath.

de secretaris,
Peter Teesink

Spelregels Experiment Coöperatieve Wijkraad Oosterpark

Begrippen

a. Coöperatieve wijkraad (CWR):	een nieuw wijkorgaan bestaande uit 6 gemeenteraadsleden en 11 gelote bewoners die beslissingen voor en door de wijk nemen
b. Raad:	de gemeenteraad van de gemeente Groningen
c. College:	het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen
d. wijkpanel	Een groep van 400 gelote bewoners uit de Oosterparkwijk die betrokken wordt bij de besluitvorming van de CWR.
e. Oosterparkwijk	het gebied, zoals vastgesteld door het college van B&W op 19 december 2013. Zie de kaart in de bijlage.
f. Gebiedsprogramma	paragraaf 1 van de begroting van de Gemeente Groningen, voor zover het de Oosterparkwijk betreft.

Doelstellingen

Een grotere legitimiteit van besluitvorming; meer eigenaarschap in de wijk, van zowel de problemen als de oplossingen; meer betrokkenheid in de wijk en toename van diversiteit van betrokkenen; toename van efficiëntie en kwaliteit van diensten.

Taken

1. De CWR levert een bijdrage aan de ontwikkeling van de Oosterparkwijk.
2. De CWR komt regelmatig bij elkaar en bevaart het wijkpanel en/of de wijk voor draagvlak van beslissingen. De manier van vergaderen en betrekken van bewoners staat vrij.
3. De CWR werkt mee aan het onderzoek en evaluatie van het experiment.

Onderwerpen

1. De CWR bepaalt na raadpleging van het wijkpanel over welke onderwerpen zij beslissingen willen nemen, deze hebben alleen betrekking op de Oosterparkwijk.
2. Het uitgangspunt is dat de standaard wordt gehandhaafd wat betreft schoon, heel en veilig en dat elke bewoner toegang moet houden tot (wettelijke) basisvoorzieningen.

Samenstelling en zittingsperiode CWR

1. De CWR bestaat uit 11 wijkbewoners en 6 gemeenteraadsleden.
2. De wijkbewoners worden geloot uit bewoners van de Oosterparkwijk, die 18 jaar of ouder zijn. Loting wordt uitgevoerd vanuit de Basisregistratie personen van de gemeente Groningen. In bijlage 2 wordt de wijze van loten beschreven.
3. Raadsleden kunnen zich bij de griffie van de gemeente Groningen opgeven voor de CWR. De raad draagt zelf zorg voor een evenredige vertegenwoordiging van maximaal 6 raadsleden.
4. De raad benoemt de geselecteerde wijkbewoners en raadsleden tot lid van de CWR.
5. Ambtenaren van de gemeente Groningen kunnen niet in de CWR plaatsnemen.
6. Wijkbewoners en raadsleden hebben voor maximaal 2 jaar zitting in de CWR. Het lidmaatschap vervalt als men niet meer in de wijk woont, respectievelijk geen raadslid meer is.
7. Bij een vacature onder de wijkbewoners komt de eerstvolgende op de lotingslijst in aanmerking.
8. Bij een vacature onder de raadsleden kunnen raadsleden zich opgeven bij de griffie, zie punt 3.

Voorzitter

De CWR benoemt een voorzitter uit één van de door loting aangewezen wijkbewoners.

Budget

Tijdens het tweejarige experiment wordt in het gebiedsprogramma een budget opgenomen waarover de CWR vrij kan beslissen. Daarnaast kan de CWR invloed uitoefenen op de besteding van gemeentebudget die betrekking hebben op de Oosterparkwijk.

Verantwoording

Na afloop van een kalenderjaar legt de CWR verantwoording af aan de wijk over beslissingen, ontwikkelingen, resultaten en besteding van het budget.

Ondersteuning

Het gebiedsteam faciliteert de ondersteuning van de CWR en draagt zorg voor de financiële afhandeling.

Vergoedingen

1. Wijkbewoners, die deel uit maken van de CWR hebben recht op een vergoeding, deze stellen we gelijk aan de vergoeding voor raads- en commissieleden.
2. De vergoeding bedraagt €125,57 bruto per persoon per vergadering.

Vergaderingen en agenda

1. De vergaderingen van de CWR zijn in principe openbaar en vinden plaats in de wijk. De voorzitter kan besluiten de vergadering besloten te verklaren.
2. De voorlopige agenda wordt vastgesteld door de voorzitter en 1 week van tevoren bekendgemaakt, zodat alle wijkbewoners hier kennis van kunnen nemen.
3. Bewoners van de Oosterparkwijk mogen voorstellen doen voor de agenda en mogen deze toelichten tijdens de vergadering. De vergadering beslist terstond of zij verzoeken honoreren.
4. Bij aanvang van de vergadering wordt de agenda door de CWR vastgesteld.

Besluitvorming

1. Alle 17 leden van de CWR hebben stemrecht en beslissen bij gewone meerderheid van stemmen.
2. Besluiten worden genomen met aanwezigheid van tenminste 6 van de wijkbewoners en tenminste 3 van de raadsleden.
3. De CWR beslist alleen over onderwerpen nadat het wijkpanel en/of wijkbewoners zijn betrokken bij het onderwerp en hun opvattingen hebben kunnen geven.
4. Besluiten van de CWR zijn voor iedereen beschikbaar.
5. In principe committeren raad en college zich aan beslissingen van de CWR en geven hier, waar nodig, uitvoering aan.

Draagvlak beslissingen

Aan het begin van elk besluitvormingsproces waarover de CWR beslist, wordt door de CWR bepaald en bekend gemaakt hoe en op wat voor manier het wijkpanel en/of bewoners worden betrokken.

Wijkpanel

1. Het wijkpanel bestaat uit 400 bewoners, 16 jaar of ouder, uit de Oosterparkwijk.
2. De deelnemers van het wijkpanel worden geloot. Een toelichting hierop is te vinden in de bijlage.
3. Bewoners zijn pas deel van het wijkpanel nadat zij hun loting hebben aanvaard.
4. De deelnemers hebben 2 jaar zitting in het wijkpanel. Het lidmaatschap vervalt als men niet meer in de wijk woont en is niet overdraagbaar.
5. Bij gegronde redenen kunnen deelnemers zich afmelden voor het wijkpanel.
6. Bij een vacature komt de eerstvolgende op de lotingslijst in aanmerking.

Rol wijkpanel

1. Het wijkpanel wordt door de CWR bevraagd welke onderwerpen geagendeerd moeten worden waarover de CWR beslissingen neemt.
2. Het wijkpanel wordt altijd en actief betrokken bij besluitvorming over een onderwerp. Ook andere groepen wijkbewoners kunnen worden bevraagd als het onderwerp daar om vraagt.

Beroep en bezwaar

Er is een mogelijkheid om in bezwaar of beroep te gaan tegen beslissingen van de CWR. Deze volgen de gewone procedure van bezwaar en beroep tegen beslissingen van de gemeente.

Duur van het experiment

1. Deze spelregels gelden voor de duur van het experiment, van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2019.
2. Deze spelregels kunnen tijdens de duur van het experiment gewijzigd worden door de CWR, in overleg met de raad en B&W.
3. Gedurende en na afloop wordt het experiment onderzocht en geëvalueerd door Onderzoek & Statistiek van de Gemeente Groningen, Bureau Intraval en de Rijksuniversiteit Groningen.

Toelichting bij Spelregels Experiment Cooperatieve wijkraad Oosterpark

Algemeen

In dit document zijn een aantal spelregels opgenomen voor de in te stellen coöperatieve wijkraad. In een aantal gevallen zijn de spelregels globaal, in een aantal gevallen concreet. Een en ander is echter nog niet uitputtend geregeld. Het is een vertrekpunt. Al werkende weg zullen we met elkaar, in het bijzonder de CWR, er achter moeten komen wat werkt en niet werkt. Op het punt van Onderwerpen is alleen ingevuld waar de CWR niet over kan gaan, omdat bevoegdheden ergens anders liggen of niet overgedragen kunnen worden.

In dit verband is belangrijk dat college en raad zich uitspreken, de intentie hebben dat zij, hoewel nog lang niet alles formeel is geregeld zich wel gebonden achten besluiten van de CWR uit te voeren. Met elkaar gaan we een experiment aan.

Een ander belangrijk aandachtspunt is dat de Cooperatieve Wijkraad Oosterpark functioneert naast allerlei andere (overleg) organen en instellingen. Werkende weg zal moeten blijken hoe de relatie met het gebiedsgericht werken, het gebiedsteam en WIJ-team is. Wat stedelijk is, en wat de wijk aangaat.

Begrippen: De begrippen spreken voor zich.

Doelstellingen: Spreken voor zich

Taken: Er worden een paar taken omschreven. Ook dit moet in de toekomst verder uitwerking krijgen.

Onderwerpen: Dit is bewust summier ingevuld. Dit heeft o.a. te maken met het feit dat er nog geen zicht is over welke onderwerpen men het wil en kan hebben. De wens is uitgesproken geen limiterende lijst van bevoegdheden neer te leggen. Onderwerpen waarover de CWR niet over kan beslissen zijn:

- a. een besluit in bezwaar of in beroep, klachten, bezwaarschriften en andere zaken, voor zover die op individuele burgers betrekking hebben;
- b. onderwerpen waarbij de belangen van kwetsbare groepen in de samenleving in het geding zijn;
- c. vergunningen, zoals omgevingsvergunningen en evenementenvergunningen;
- d. bestemmingsplannen;
- e. arbeidsrechtelijke posities, zoals benoemingen, ontslagen, schorsingen, schenkingen en kwijtscheldingen, rechtspositionele regelingen, alsmede beslissingen met betrekking tot geldelijke voorzieningen voor ambtsdragers en hun nabestaanden;
- f. het vaststellen van de gemeentebegroting en de -rekening, en de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen;
- g. onderwerpen die andere instanties en overheden dan de gemeente aangaan.

Samenstelling en zittingsperiode CWR: Inhoud van dit artikel spreekt voor zich. In aanvulling: het is de bedoeling dat raadsleden de gehele raad vertegenwoordigen. Bij de spelregels wordt in de bijlage uitgelegd hoe de loting werkt. Bij de leden van CWR is eerst gekozen voor een zittingsduur van 2 jaar. Bij tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen zullen er nieuwe vertegenwoordigers uit de gemeenteraad zitting moeten nemen in de CWR.

Voorzitter: Inhoud van dit artikel spreekt voor zich.

Budget: Om de CWR gewicht te geven, zal de CWR allereerst over een eigen budget moeten kunnen beschikken. Een budget waar de CWR over beslist. Het budget is niet geoormerkt. Vooreerst is dit budget van €200.000 in het gebiedsprogramma opgenomen. De financiële afhandeling wordt geregeld door het gebiedsteam. De toekomst moet uitmaken hoe budgetten binnen de gemeentebegroting op een andere manier aangewend worden en in hoeverre er delen van stedelijke budgetten naar de CWR worden overgemaakt. Dit is onderdeel van het experiment.

Verantwoording: Na afloop van een jaar zal over de besteding van budgetten verantwoording moeten worden afgelegd. De wijze waarop moet nog worden bepaald. Feitelijk is het budget onderdeel van de gemeentebegroting en hoeft er niet apart verantwoording over afgelegd te worden. Omdat het een

experiment betreft willen we hier wel aandacht aan besteden. De verantwoording wordt niet alleen over budget afgelegd maar ook over behaalde resultaten en ontwikkelingen in de wijk.

Ondersteuning: Bij ondersteuning moet in eerste instantie worden gedacht aan financiële, procesmatige en administratief inhoudelijke ondersteuning. Van het begin af aan moet dat in orde zijn. Werkende weg zal moeten blijken welke andere ondersteuning wenselijk is en hoe die georganiseerd kan worden.

Vergoedingen: We baseren de vergoeding op het rechtspositiebesluit raads- en commissieleden. Op basis hiervan kan per vergadering een vergoeding van €125,57 bruto worden uitbetaald. De raad kan besluiten een hoger bedrag uit te betalen, als de aard van de werkzaamheden daartoe aanleiding geeft.

Vergaderingen en agenda: Hierin komt tot uitdrukking dat de inwoners van de Oosterparkwijk direct toegang hebben tot de agenda. De CWR moet van de bewoners zijn, dus moeten de bewoners ook rechtstreeks toegang tot de agenda hebben.

Besluitvorming: Inhoud spreekt voor zich. Daarbij aangetekend dat de besluitvorming middels stemming niet het belangrijkste onderdeel van het besluitvormingsproces is. Besluitvorming wordt gebaseerd op dialoog in de CWR en de gesprekken in de wijk, die wordt vormgegeven door de CWR zelf.

Draagvlak beslissingen: Er wordt uitgegaan van 'collectief eigenaarschap van de wijk'. De Coöperatieve Wijkraad moet zoveel mogelijk beslissen zoals de wijk zal beslissen. Deliberatie, dialoog en transparantie vormen de kern van de werkwijze en leiden tot kwalitatief betere beslissingen en meer draagvlak. Hoe de wijk en het wijkpanel worden betrokken wordt door de CWR zelf bepaald. Het wijkpanel wordt in ieder geval benaderd voor besluitvorming en agendabepaling.

Wijkpanel: Inhoud spreekt voor zich. Er is gekozen om te loten vanaf 16 jaar. De omvang van het panel is bepaald op 400 inwoners, zie de toelichting op de loting waar dit aantal is op gebaseerd. Zij geven expliciet aan om deel te nemen. Het wijkpanel is een belangrijke informatiebron en voedingsbodem voor de CWR. Het wijkpanel moet betrokken worden bij al het werk van de CWR. Online toegankelijkheid speelt daarbij een belangrijke rol. De CWR kan echter ook bepalen het wijkpanel op een andere manier te betrekken. Bijvoorbeeld door voor elk vraagstuk een nieuwe groep van 400 bewoners te loten. Naast het wijkpanel kunnen ook andere (groepen) bewoners en ondernemers van de Oosterparkwijk worden betrokken. Te denken valt aan speelplekken, waarbij kinderen onder de 16 jaar worden bevraagd.

Rol wijkpanel: Hierin worden de minimale rollen van het wijkpanel genoemd. Ook voor het wijkpanel geldt dat een en ander in de praktijk verder vorm moet krijgen.

Beroep en bezwaar: De gangbare bezwaarprocedures van de gemeente worden gehanteerd. Werkende weg ondervinden we of dit een werkbare manier is.

Duur van het experiment: Inhoud spreekt voor zich.

BIJLAGE Loting Experiment Cooperatieve Wijkraad Oosterparkwijk

Loting wijkpanel

Loting (aselecte steekproef) van 1000 personen van 16 jaar en ouder uit de Oosterparkwijk. De 400 eerste personen op de lotinglijst worden uitgenodigd. Bij afwijzing volgt de eerstvolgende persoon op de lijst.

Toelichting: Het wijkpanel moet een zo goed mogelijke afspiegeling zijn van de bewoners van de wijk. Bij een random toewijzing (loting) is de kans maximaal dat dit gebeurt. Een random steekproef van 400 personen biedt voldoende zekerheid dat de kenmerken van wijkbewoners voldoende zijn vertegenwoordigd in de lotingsgroep. Omdat niet alle 400 ingelote deelnemers zitting willen nemen in de panelgroep, wordt een grotere groep geloot van 1000 wijkbewoners. Dit is de lotinglijst. De eerste 400 personen worden benaderd. Vervolgens kunnen op volgorde van loting (0-1000) steeds mensen worden benaderd voor deelname om op het gewenste aantal van 400 panelleden te komen.

Bij een random steekproef (loting) van 400 personen is de kans op representativiteit groot. Uit onderzoek blijkt dat bij een populatie van 10.000 personen een steekproef van 385 personen representatief blijkt. Wonen er x% bewoners met een bepaalde eigenschap dan verwacht je ook x% (met een toevalspreiding) in de gelote groep. Hoe groter de lotingsgroep des te beter beide percentages overeenkomen. Voor loting van het wijkpanel is een stratificatie (selectie van bepaalde eigenschappen) onwenselijk. Dit omdat, bij 400 panelleden, een representatieve afspiegeling voldoende gewaarborgd is. Daarbij komt dat inzoomen op deelgroepen, bijvoorbeeld bepaalde straten en/of bevolkingsgroepen andere onwenselijke selectie-effecten in de hand werkt. Focus op bijvoorbeeld minderheidsgroepen waarbij misschien een heel specifiek deel van zo'n groep daadwerkelijk mee wil doen heeft dan weer tot gevolg dat voor één aspect (het feit dat iemand behoort tot een minderheidsgroep) de selectie meer representatief wordt, anderzijds geldt – omdat een heel selectief deel uiteindelijk mee wil doen – andere eigenschappen van die specifieke groep (bijvoorbeeld opleiding of leeftijd) de representativiteit van de hele groep juist weer verstoren.

Loting CWR

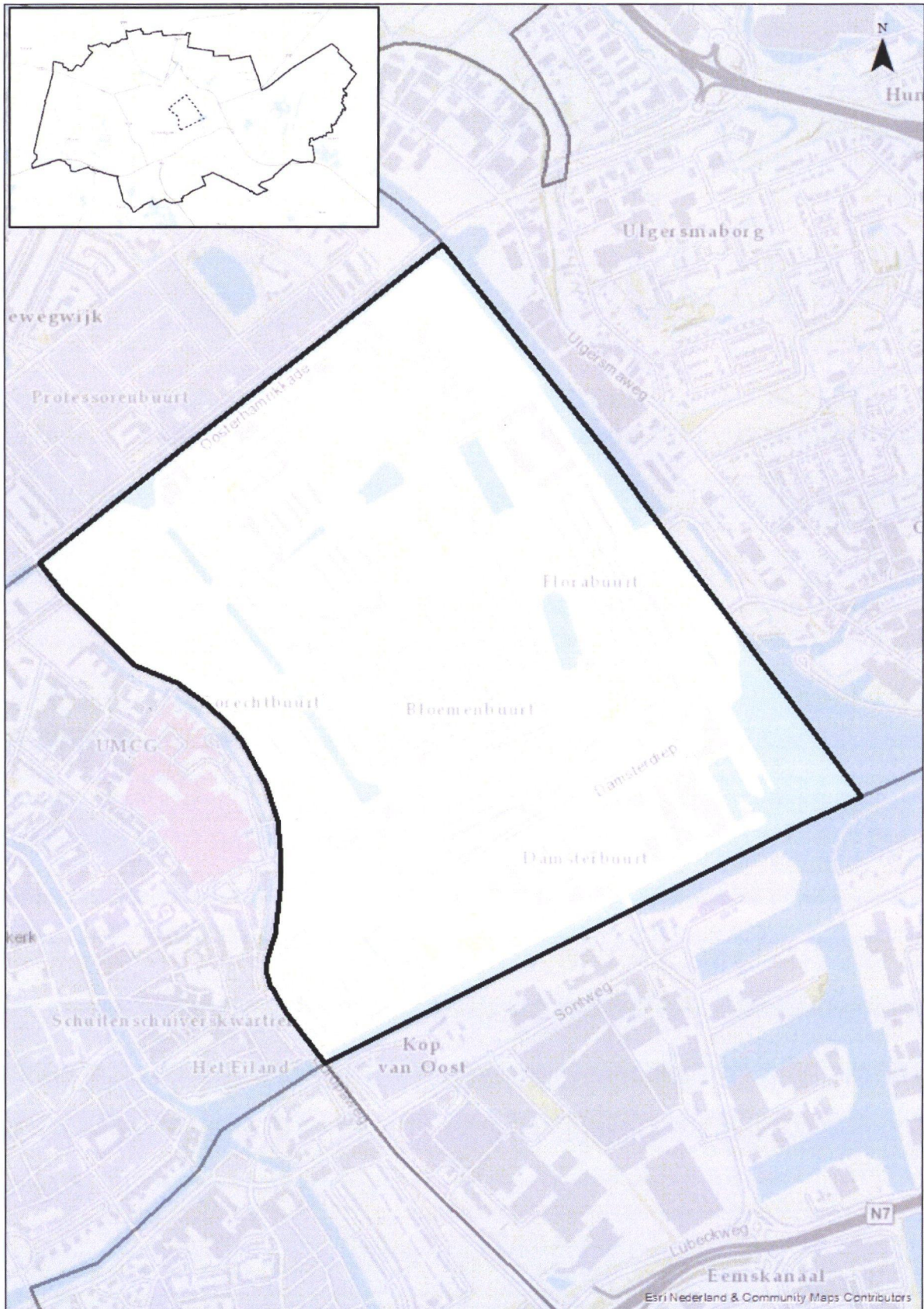
Loting (aselecte steekproef) van 50 personen van 18 jaar en ouder uit de Oosterparkwijk. De 11 eerste personen op de lotinglijst worden uitgenodigd. Bij afwijzing volgt de eerstvolgende persoon op de lijst.

Toelichting: Een groot verschil met het wijkpanel is het geringer aantal leden van de CWR. De kans op representativiteit is kleiner. Daarom is het wijkpanel een belangrijk onderdeel van het experiment. De wens is dat de groep van 11 een goede afspiegeling is van de bewoners van de wijk. Ook voor een kleine groep (de CWR) is random loten de beste oplossing. Er zijn mechanismen, die redelijk los van elkaar staan, die kunnen zorgen voor een minder representatieve samenstelling van de wijkraad.

1. Hoe kleiner de groep die random uit een populatie getrokken wordt, des te groter is de kans dat die qua samenstelling afwijkt van de populatie.
2. De loting is random, instemming tot deelname aan een wijkraad is dat meestal niet. De bereidheid zitting te nemen in de CWR zal verschillen tussen groepen.

Dergelijke effecten zijn echter moeilijk tegen te gaan. Een gestratificeerde loting betekent dat vooraf de populatie in groepen ingedeeld wordt en daarbinnen geloot wordt. Dat betekent dat er kunstmatig een evenredige (vergeleken met de populatie) verdeling van groepen in de loting zit, bijvoorbeeld: vrouwen, bijstandsgerechtigden, 30-40 jaar. Dit lijkt niet onlogisch. Toch wordt hier niet voor gekozen. Welke groepen worden geselecteerd is namelijk arbitrair en afhankelijk wie welk belang hecht aan een bepaalde groep. Daarnaast is selectie met betrekking tot bepaalde aspecten niet onafhankelijk voor andere. Variabelen als opleiding zijn binnen bepaalde deelpopulaties weer anders verdeeld dan in de populatie als geheel. Om het niet te ingewikkeld te maken: wat je aan één kant hoopt te winnen aan representativiteit (evenredig aantal bijstandsgerechtigden) verlies je weer als het gaat om andere variabelen. Random selectie is daarom toch de gewenste methodiek. Daarbij komt het inhoudelijke argument dat het beter aansluit bij de uitgangspunten van het experiment: elke wijkbewoner heeft gelijke kans ingeloot te worden.

BIJLAGE Kaart Oosterparkwijk

**Oosterparkwijk, begrenzing door: Damsterdiep (zuid), Petrus Campersingel (west), Oosterhamrikkanaal (noord) en Van Starckenborghkanaal (oost)
(inzet: Gemeente Groningen met locatie Oosterparkwijk)**